

І. Лаврівська

КОЗАК ЖУРБА

Жив колись в Україні козак Журба. Старі люди розказують, який то був хоробрий вояк у час війни, а яка то була розумна голова в час миру.

Ось одного разу їде козак Журба полем понад глибоким яром, аж чує щось у яру стогне:

— Ой... ой... рятуйте християнську душу! Ой... ой... рятуйте!

Скочив козак Журба в яр, а там чоловік лежить. Побитий, постріляний, ледве дише.

— Слухай, добрий чоловіче, винеси мене з яру, поховай у широкому степу і постав хреста на мою могилу, а за те я віддам тобі свою шаблю.

— Винесу й поховаю, а за шаблю спасибі — свою маю.

— Не кажи так, це — добра шабля. Дорога — не через золоту оправу, а дорога тим, що хто з нею в бій їде, хай не боїться смерти. Бери, козаче, шаблю! А ще маю слово до тебе: там, де битий шлях звертає праворуч, тече річка, за нею — замок, де живе княгиня — дружина моя. Занеси їй вістку про мене.

Заплющив очі і помер.

«Князя мені доводиться ховати», — сумовито подумав козак Журба.

Сповнив останню волю вмирущого, взяв шаблю і — в дорогу, шукати замка і княгині.

Козак Журба

Їде та й їде, минає села і міста, по дорозі зустрічає козаків-побратимів,
а вони кличуть:

— Ходи, Журбо, з нами!

— Не можу, браття, слово дав!

— Слово — свята річ. То опісля — доганяй. На Крим ідемо! Бувай
здоровий!

І поїхав козак Журба далі. Аж ось шлях скрутив праворуч, ось — річка,
і — чудовий замок!

Їде козак Журба просто у браму велику. На ґанку побачив княгиню.

— Чого тобі, козаче?

— Вістку приніс від князя. Він поліг у нерівному бою, і тобі, княгине,
останній привіт через мене шле.

Зомліла княгиня, а коли очуняла й розплющила очі, коло неї стояв
козак Журба.

— Що ж мені тепер робити? — заголосила. — Діти дрібні, а тут і оборони
перед ворогом немає...

— Не журись, княгине! Я тебе і замок твій обороню від ворога! Я маю
князеву шаблю, дорогу шаблю!

Недовго треба було чекати: напали татари на замок.

— Аллах! Аллах! — кричали і облягли замок, що й вийти не було куди.

Козак Журба зібрав усю княжу службу в замку і почав боронитися.

Козак Журба воює з татарами

Вскочив у саму середину ворогів і — мах-мах! — шаблею праворуч, мах! — шаблею ліворуч, і вже коло нього порожньо. А він скочив убік, і знов мах! — шаблею праворуч, мах! — шаблею ліворуч, і знов коло нього порожньо.

— Аллах! Аллах! — кричали татари.

— З Богом, вперед! — відповідав козак Журба, а за ним бігли всі його люди.

Бачить козак Журба, що він усіх татар не переб'є, бо їх сила-силенна, а в нього тільки жменька людей, виступив уперед і каже:

— Слухайте, поганці! Що даремно кров проливати? Нехай хто з вас виступить уперед і стане на двобій зо мною! Що? Всі злякались? Ха-ха-ха! Такі ви воїни!

— Я не злякаюсь! Ходи, як тобі життя не миле. Знай, що я — татарський паша.

Воїни обступили їх обох, лишаючи великий круг посередині. Татарин скаче, мов іскра, а Журба поволі, а татарин і тут, і там, а Журба сперся на свої кремезні ноги, і тільки шаблюкою мах-мах!

— Аллах! — закричали татари, бо в цю мить, під страшним ударом козацької шаблі, їхній паша повалився додолу.

— Ти, козаче, мене поконав. Твоя правда і твій замок, і, за лицарським звичаєм, ще тобі й шабля моя належиться.

І козак Журба взяв татарську шаблю. Татари пішли назад у свій край і взяли з собою пораненого ватажка.

Княгиня просить Козака Журбу залишатися в замку,
господарем стати.

А княгиня не знала, як і дякувати козакові, що так хоробро обороняв її і її діток перед ворогом. Просила в замку залишатися, господарем стати.

Та козак Журба подякував за те, попрощався з княгинею й подався доганяти побратимів.

А чудодійна шабля залишилась при ньому. Передав він її своєму синові, а син, знову, — своєму синові, і так до сьогодні — з покоління в покоління переходить чудодійна шабля у роду козацькому.

І хоч нею тепер ніхто не воює, вона свою силу має!

Важливі моменти у цій казці

1. Козак зробив добре діло - поховав князя у могилі.
2. Козак дав своє слово - і не пішов з козаками-побратимами, бо слово - свята річ.
3. Козак обороняв князівну.
4. Козак бився сам з татарським провідником. Татарів було багато більше ніж українців, і він не хотів щоби українці даремно вмирали.
5. Коли татарський провідник був ранений, він дотримав своє слово, віддав свою шаблю, і татари відступили.
6. Козак волів бути козаком, а не господарем.